

Bryssel den 10.1.2017
COM(2016) 821 final

2016/0398 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om tillämpningen av direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, om fastställande av ett anmälningförfarande för tillståndsförfaranden och krav avseende tjänster, och om ändring av direktiv 2006/123/EG och förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden

(Text av betydelse för EES)

{ SWD(2016) 434 final }

{ SWD(2016) 435 final }

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

En fördjupad och mer rättvis inre marknad är en av Europeiska kommissionens tio prioriteringar. Att utgå från den inre marknadens styrka och utnyttja hela dess potential är avgörande för sysselsättningen och tillväxten i Europiska unionen. I oktober 2015 antog kommissionen strategin för den inre marknaden med en rad åtgärder som ska förbättra den inre marknaden och ge fler möjligheter för såväl individer som företag, däribland ett lagstiftningsförslag för att förbättra efterlevnaden av tjänstedirektivet genom att reformera det nuvarande anmälningförfarandet för tjänster¹. Europeiska rådet uppmanade till höga ambitioner vid genomförandet av strategin för den inre marknaden² och de olika strategierna som ska slutföras och genomföras senast 2018, och erinrade om att ”bättre genomförande och efterlevnad av befintlig lagstiftning kommer att bidra till att man i ännu större utsträckning kommer att kunna ta vara på fördelarna med målsättningarna för Europas inre marknad”³.

Det framgår av tjänstedirektivet⁴ att vissa nationella regler som inskränker etableringsfriheten eller friheten att tillhandahålla tjänster ska vara icke-diskriminerande vad gäller nationalitet och bosättningsort samt proportionella och motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset. I tjänstedirektivet föreskrivs att medlemsstaterna, för att säkerställa att nya åtgärder verkligen uppfyller ovanstående villkor och för att främja konkurrenskraft och integration av den inre marknaden för tjänster, ska anmäla nya eller ändrade tillståndsförfaranden eller vissa nya eller ändrade krav som omfattas av direktivet till kommissionen.

Kommissionens bedömningar har dock visat att det nuvarande anmälningförfarandet enligt tjänstedirektivet inte alltid har uppnått sitt syfte trots de ansträngningar för att förbättra genomförandet som gjorts under de senaste åren, exempelvis den vägledning som ges i *Handbok om genomförandet av tjänstedirektivet*, utbyte av erfarenheter och bästa praxis mellan nationella förvaltningar och offentliggörande av uppgifter om medlemsstaternas användning av det befintliga anmälningförfarande. Av de strukturerade dialoger som kommissionen var tvungen att inleda med medlemsstater under 2015 för att se till att de uppfyller kraven i tjänstedirektivet, handlade därför 40 % om nyligen införda nationella åtgärder. Det verkar alltså inte som om det befintliga anmälningförfarandet i tillräcklig grad har bidragit till ett korrekt och fullständigt genomförande av tjänstedirektivet⁵.

Kommissionen lägger därför fram en självständig rättsakt som ska modernisera det nuvarande anmälningförfarandet enligt tjänstedirektivet, för att förbättra efterlevnaden av de befintliga bestämmelserna i det direktivet och skapa ett effektivare och mer ändamålsenligt förfarande som förhindrar att medlemsstaterna antar tillståndsförfaranden eller krav som inte överensstämmer med tjänstedirektivet. Bestämmelserna i detta direktiv ändrar inte det

---

¹ COM(2015) 550 final.

² Europeiska rådets slutsatser av den 18 december 2015, EUCO 28/15.

³ Europeiska rådets slutsatser av den 28 juni 2016, EUCO 26/16.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36).

⁵ Tjänstedirektivets fulla ekonomiska potential på 2,6 % tillväxt av EU:s BNP har inte uppnåtts. Reformen som medlemsstaterna har genomfört 2006–2014 uppskattas ha gett endast en tredjedel av denna potential (0,9 % tillväxt av EU:s BNP).

befintliga tjänstedirektivet utöver vad som krävs för att ändra de specifika bestämmelserna om anmälningförfaranden.

Målen för denna rättsakt är närmare bestämt att öka anmälningförfarandets effektivitet, öka kvaliteten och innehållet i de anmälningar som görs, täcka de ytterligare krav som tillämpningen av tjänstedirektivet har visat kan utgöra stora hinder för den inre marknaden för tjänster och öka den faktiska efterlevnaden av anmälningsskyldigheten.

Ett effektivare och mer ändamålsenligt och enhetligt anmälningförfarande kommer att vara till stöd för medlemsstaterna och förhindra att diskriminerande, omotiverade och oproportionerliga tillståndsförfaranden eller krav införs för tjänster som omfattas av tjänstedirektivet. Sådana tillståndsförfaranden eller krav leder till en mindre öppen och mindre integrerad ekonomi, med högre priser och mindre valfrihet för konsumenterna. Det kan också hämma entreprenörskap och investeringar eftersom det kan minska antalet företag som startas och tar sig in på den europeiska marknaden. Den föreslagna lagstiftningen förväntas därför bidra till konkurrenskraftigare och mer integrerade tjänstemarknader i Europa, vilket gynnar både konsumenter och företagare.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Detta direktiv kompletterar det befintliga anmälningförfarande som gäller för varor och informationssamhällets tjänster och som inrättades genom öppenhetsdirektivet⁶. Förhållandet mellan de båda direktiven regleras genom båda rättsakterna.

Detta direktiv kompletterar också de befintliga rapporteringsskyldigheterna inom ramen för direktivet om yrkeskvalifikationer⁷. Det innehåller en artikel där förhållandet mellan de båda rättsakterna, och skyldigheterna inom ramen för dem, tydligt definieras.

Detta direktiv ska genomföras med hjälp av det befintliga informationssystem för den inre marknaden som inrättats genom IMI-förordningen⁸.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Detta direktiv kompletterar ett antal andra politiska initiativ som rör tjänster och som tillkännagavs i strategin för den inre marknaden, framför allt direktivet om en proportionalitetsprövning. Det direktivet kommer att innehålla kriterier som medlemsstaterna kan använda när de förbereder proportionalitetsbedömningar av förslag till nationell lagstiftning som omfattas av direktivet om yrkeskvalifikationer. Vissa åtgärder som omfattas av direktivet om yrkeskvalifikationer omfattas också av tjänstedirektivet och dess anmälningsskyldighet. I sådana fall måste den information om proportionalitetsbedömningen som ska lämnas enligt det nuvarande anmälningförfarandet också uppfylla kraven i direktivet om en proportionalitetsprövning. Konsekvensen mellan dessa instrument ska säkerställas.

---

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer.

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012 av den 25 oktober 2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden och om upphävande av kommissionens beslut 2008/49/EG (IMI-förordningen) (EUT L 316, 14.11.2012, s. 1).

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Förslaget bygger på artiklarna 53.1, 62 och 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Artiklarna 53.1, 62 och 114 i EUF-fördraget ger EU behörighet att agera när det gäller den inre marknaden för tjänster. EU-regler som antagits enligt artiklarna 53.1 och 62 i EUF-fördraget bör syfta till att samordna medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar beträffande inledande och utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare för att underlätta sådan verksamhet. Artikel 114 i EUF-fördraget ger EU befogenhet att under vissa omständigheter anta EU-lagstiftning för upprättandet av den inre marknaden och dess funktion.

Det anmälningförfarande som fastställs i detta direktiv syftar till att skydda etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster, som är ett par av unionens grundstenar. I synnerhet syftar det till att säkerställa att vissa nationella inskränkningar av etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster är förenliga med tjänstedirektivet och ska bidra till att det efterlevs bättre.

Det anmälningförfarande som fastställs i detta direktiv gör det möjligt att bedöma nationella lagar och andra författningar och ger en effektiv förebyggande åtgärd vid bristande efterlevnad av de relevanta bestämmelserna i tjänstedirektivet. I tjänstedirektivet föreskrivs i synnerhet villkoren för icke-diskriminering, nödvändighet och proportionalitet som måste uppfyllas genom tillståndsförfaranden och vissa krav med anknytning till tjänster i medlemsstaterna. Det innehåller också särskilda bestämmelser för tillståndsförfaranden (till exempel i fråga om förfarandegarantier) och för vissa krav (exempelvis försäkringskrav).

Anmälningförfarandet ska förhindra att hinder för den inre marknads funktion införs till följd av att nationella lagar utvecklas åt olika håll, och ska bidra till en tillnärmning av nationella lagar och andra författningar vad gäller tjänster som omfattas av tjänstedirektivet. Detta kommer att förbättra den inre marknaden för tjänster och främja sysselsättning och tillväxt.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Det övergripande målet för detta lagstiftningsförslag är att säkerställa en väl fungerande inre marknad för tjänster, som inte är begränsad till en enda medlemsstats territorium utan gäller för hela EU:s territorium. Med tanke på den gränsöverskridande karaktären hos EU:s inre marknad kan en effektiv och enhetlig kontroll av att förslag till nationella bestämmelser är förenliga med bestämmelserna i tjänstedirektivet endast uppnås på EU-nivå. Det gäller exempelvis förvaltningen av ett lämpligt it-verktyg för detta ändamål. I detta direktiv föreskrivs ett anmälningförfarande som ersätter ett redan befintligt anmälningförfarande som infördes genom tjänstedirektivet.

- **Proportionalitetsprincipen**

De åtgärder som införs genom detta direktiv står i proportion till målet om ett effektivare anmälningförfarande för bättre genomförande av tjänstedirektivet. Jämfört med det nuvarande förfarandet fastställs i detta direktiv en tydligare beskriven anmälningsskyldighet som är bättre anpassad till tjänstedirektivets tillämpningsområde. Här föreskrivs också ett väldefinierat och effektivt samråd om förslag till anmälda åtgärder och anmälningarna görs

mer tillgängliga för berörda parter. Kommissionens nuvarande möjlighet att fatta beslut om anmälda åtgärder specificeras och görs enhetlig, och de rättsliga följderna för utebliven anmälan förtydligas.

Dessa åtgärder går inte utöver vad som är nödvändigt för att lösa de problem som konstaterats och uppnå de fastställda målen. De medför inte någon skyldighet för tjänsteleverantörer och leder inte heller till några oproportionerliga kostnader för medlemsstaterna, eftersom offentliga myndigheter i medlemsstaterna redan är skyldiga att uppfylla kraven i tjänstedirektivet och att anmäla vissa åtgärder till kommissionen enligt tjänstedirektivet. Den lilla förväntade ökning av administrativa kostnader för medlemsstaterna skulle i praktiken delvis kunna kompenseras av en minskning av kostnaderna för överträdelseärenden, vars antal förväntas minska eftersom initiativet syftar till att undanröja vissa hinder inom tjänstesektorn som är oförenliga med tjänstedirektivet.

- **Val av instrument**

Ett enhetligt och öppet anmälningsförfarande, som gör det möjligt att kontrollera att tillståndsförfaranden eller andra krav överensstämmer med tjänstedirektivet innan de antas av medlemsstaterna, kräver ett rättsligt bindande instrument.

Förslaget bygger på artiklarna 53.1, 62 och 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Genom detta förslag lägger kommissionen fram ett direktiv för antagande.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Vid utarbetandet av detta direktiv har kommissionen genomfört en utvärdering av det nuvarande anmälningsförfarandet som föreskrivs i tjänstedirektivet. Utvärderingen avslöjade en rad brister i det befintliga förfarandet, i synnerhet följande: Möjligheterna är begränsade för medlemsstaterna, kommissionen och andra berörda parter att på ett proaktivt sätt kunna ingripa innan en nationell förordning antas, och möjligheterna att behandla anmälda krav som omfattas av detta förfarande är inkonsekventa. Det saknas korrekta proportionalitetsbedömningar och de rättsliga konsekvenserna av bristande efterlevnad av anmälningsskyldigheten är inte tydliga. Alla medlemsstater uppfyller inte anmälningsskyldigheten. Detta är till nackdel för tjänsteleverantörerna och tjänstemottagarna och innebär också att de nationella administrativa och rättsliga myndigheternas arbete blir mer betungande och komplicerat.

- **Samråd med berörda parter**

Vid utarbetandet av detta direktiv genomförde kommissionen ett offentligt samråd med berörda parter mellan januari och april 2016. Kommissionen anordnade också djupgående diskussioner med de institutionella aktörer som direkt berörs av anmälningsförfarandet och den planerade reformen (medlemsstaterna och de andra EU-institutionerna). Resultaten av samrådet har offentliggjorts och ingår i konsekvensbedömningen.

En stor majoritet av de berörda parter som deltog i det offentliga samrådet stödde ett lagförslag om att modernisera det befintliga anmälningsförfarandet enligt tjänstedirektivet (70 % av de offentliga myndigheterna, 60 % av företagen). De uppgav olika skäl till detta, till

exempel för att få större klarhet i vilka åtgärder som ska anmälas och när, för att införa möjligheten att en nationell åtgärd ska prövas innan den officiellt antas, för att införa tydliga regler för att säkerställa att alla medlemsstater följer anmälningsskyldigheten och för att göra anmälningarna tillgängliga för allmänheten.

Det fanns ett brett stöd bland de berörda parter som deltog i det offentliga samrådet för ett lagförslag som ska leda till att stegen i anmälningsförfarandet förtydligas och anpassas (80 % av de offentliga myndigheterna och 80 % av företagen), att det blir mer insyn i anmälningarna (60 % av de offentliga myndigheterna och 80 % av företagen), att åtgärder anmäls på förslagsstadiet (50 % av de offentliga myndigheterna, 70 % av företagen), att information lämnas om proportionalitetsbedömningar (60 % av de offentliga myndigheterna, 50 % av företagen), att tillämpningsområdet för anmälningsskyldigheten utvidgas till att även omfatta andra viktiga krav enligt tjänstedirektivet (60 % av de offentliga myndigheterna, 75 % av företagen) och att medlemsstaternas efterlevnad av anmälningsskyldigheten ökar (80 % av de offentliga myndigheterna och 80 % av företagen).

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Resultaten av den ömsesidiga utvärderingen med medlemsstaterna under perioden 2010–11⁹, av resultatkontroller som genomfördes under perioden 2011–12¹⁰ och av sakkunnigbedömningen under 2012–2013¹¹ bidrog alla till utarbetandet av detta förslag till direktiv.

Revisionsrätten granskade den nuvarande anmälningsskyldigheten vid bedömningen av det faktiska genomförandet av tjänstedirektivet¹². Den konstaterade ett antal brister, däribland bristen på klarhet i det befintliga förfarandet, avsaknaden av en skyldighet att anmäla en åtgärd på förslagsstadiet och bristen på öppenhet i anmälningarna.

- **Konsekvensbedömning**

En konsekvensbedömning genomfördes vid utarbetandet av detta initiativ. Förutom status quo (grundscenariot) har fyra alternativ beaktats i konsekvensbedömningsrapporten. Riktlinjer som inte är lagstiftning (alternativ 2) skulle kunna bidra till att förtydliga det nuvarande förfarandet och de skyldigheter som det ger upphov till, men de skulle inte förändra utformningen av det befintliga förfarandet så att det blev effektivare och mer ändamålsenligt.

Ett lagstiftningsinitiativ skulle kunna omfatta flera alternativ. Det skulle kunna öka anmälningsförfarandets effektivitet, innehåll och kvalitet, genom att en skyldighet att anmäla förslag till rättakter införs. Det skulle också kunna ge mer insyn i systemet, förtydliga steg och uppgifter i förfarandet och förbättra kvaliteten på den information som lämnas in som en del i en anmälning (alternativ 3). För att göra anmälningsskyldigheten effektivare och mer relevant skulle den kunna utökas till att även omfatta viktiga rättsliga krav som omfattas av tjänstedirektivet men inte av den nuvarande anmälningsskyldigheten (alternativ 4). Den skulle också kunna omfatta instrument för att förbättra medlemsstaternas efterlevnad av anmälningsskyldigheten. I detta avseende finns två underalternativ (alternativ 5 a och 5 b).

---

⁹ KOM(2011) 20 slutlig.

¹⁰ SWD(2012) 147 final.

¹¹ SWD(2013) 402 final.

¹² Särskild rapport nr 5/2016. *Har kommissionen sett till att tjänstedirektivet genomförs ändamålsenligt?*
<http://www.eca.europa.eu/sv/Pages/DocItem.aspx?did=35556>

Alternativet att inkludera tjänster i öppenhetsdirektivet avfärdades eftersom regleringen av varor respektive tjänster i EU-lagstiftningen skiljer sig väsentligt åt. Alternativet att slå ihop skyldigheten enligt direktivet om yrkeskvalifikationer och anmälningsskyldigheten i tjänsterdirektivet beaktades inte eftersom de två direktiven skiljer sig åt vad gäller tillämpningsområde och syfte.

Det rekommenderade alternativet är en kombination av alternativen 3, 4 och 5 a. Detta skulle ge bäst möjligheter att hantera konstaterade brister och skulle ge ett effektivt och ändamålsenligt anmälningsförfarande med endast en liten ökning av de administrativa kostnaderna för de nationella offentliga myndigheterna och kommissionen.

Den 24 juni 2016 lämnade nämnden för lagstiftningskontroll ett positivt yttrande om konsekvensbedömningen som kommissionen genomfört för detta initiativ. Nämnden rekommenderade att bristerna i det befintliga anmälningsförfarandet skulle förklaras noggrannare, att motiveringen för det föreslagna tillämpningsområdet för det ändrade förfarandet skulle förbättras liksom förklaringen av hur problemformuleringen och alternativen hänger ihop. Man rekommenderade också en bättre förklaring av innehållet i det rekommenderade alternativet och hur det skulle kunna lösa de konstaterade problemen. Dessa rekommendationer beaktades fullt ut¹³.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Det föreslagna direktivet kommer att bidra till att göra lagstiftningen ändamålsenlig och förenklad genom att öka den enhetliga tillämpningen av den befintliga EU-lagstiftningen på den inre marknaden och bidra till att förhindra att vissa diskriminerande, omotiverade eller oproportionerliga hinder införs på tjänsteområdet. Det kommer att ersätta det befintliga anmälningsförfarandet enligt tjänstedirektivet, med ett tydligare och mer enhetligt, effektivt och ändamålsenligt förfarande. Det kommer att bidra till ett stabilare regelverk eftersom det blir möjligt att redan på utkaststadiet kontrollera tillståndsförfarandena och vissa krav överensstämme med tjänstedirektivet, innan de antas, vilket minimerar risken för att vissa nationella åtgärder inte uppfyller kraven i tjänstedirektivet och då kräver ytterligare anpassning av lagstiftningen.

- **Grundläggande rättigheter**

Förslaget främjar rättigheterna i stadgan om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 16 om näringsfrihet.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte Europeiska unionens budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

I direktivet föreskrivs att kommissionen ska rapportera om direktivets tillämpning vart tredje år.

---

¹³ Resultatet av det offentliga samrådet, utvärderingsrapporten, konsekvensbedömningen och yttrandet från nämnden för lagstiftningskontroll finns på följande adress:
http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2016_en.htm#grow

- **Förklarande dokument**

Detta förslag kräver inga förklarande dokument om införlivandet i nationell lagstiftning eftersom det inför begränsade ändringar i ett redan befintligt anmälningförfarande enligt tjänstedirektivet. Kommissionen får dock vid behov lägga fram riktlinjer om tillämpningen av det reviderade anmälningförfarandet.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

I artikel 1 fastställs det föreslagna direktivets syfte och tillämpningsområde. Syftet med direktivet är att säkerställa att medlemsstaternas lagar och andra författningar som inför tillståndsförfaranden eller vissa krav som omfattas av tjänstedirektivet, överensstämmer med det. De tjänstesektorer som omfattas av detta direktiv är därmed de som omfattas av tjänstedirektivet.

Artikel 2 innehåller relevanta definitioner i överensstämmelse med såväl definitionerna i fördraget, såsom det tolkats av EU-domstolen, som tjänstedirektivet.

Artikel 3 bygger på anmälningsskyldigheten enligt tjänstedirektivet. Där föreskrivs en tydlig och ovillkorlig skyldighet för medlemsstaterna. Där anges också vilka åtgärder som måste anmälas och när, vilken kompletterande information som ska lämnas in som en del av en anmälan och konsekvenserna enligt detta direktiv om vissa skyldigheter inte följs. För att göra anmälningförfarandet effektivt och ändamålsenligt och i alla berörda parter intresse, anges de tillämpliga tidsfristerna både i artikel 3 och i artikel 5. För att undvika rättsosäkerhet och garantera ett smidigt förfarande, börjar dessa tidsfrister löpa när anmälan har konstaterats vara fullständig.

I artikel 4 anges vilka krav och tillståndsförfaranden som omfattas av direktiv 2006/123/EG och av anmälningsskyldigheten. Där föreskrivs att medlemsstaterna ska anmäla tillståndsförfaranden, vissa etableringskrav, vissa krav som påverkar friheten att tillhandahålla tjänster samt krav som gäller yrkesansvarsförsäkring och verksamhet på flera olika områden.

I artikel 5 fastställs en samrådsperiod på tre månader efter anmälan av ett förslag till åtgärd. Kommissionen och andra medlemsstater har högst två månader på sig att inkomma med synpunkter på den anmälda åtgärden, följt av högst en månad för den anmälade medlemsstaten att yttra sig över dessa synpunkter. Kravet på snabbare takt och effektivitet måste förenas med de berörda parternas behov av att lämna grundliga och konstruktiva kommentarer och den anmälade medlemsstatens möjlighet att hantera de problem som konstateras. Alla parter måste tillämpa förfarandet i en anda av uppriktigt samarbete och respekt för de andra parternas legitima behov så att anmälningförfarandet ska kunna fungera smidigt och effektivt.

Enligt artikel 6 får kommissionen utfärda en varning till den anmälade medlemsstaten, om den efter att ha bedömt den anmälda åtgärden har betänkligheter beträffande dess överensstämmelse med tjänstedirektivet. Om en varning utfärdas innebär det att medlemsstaten i fråga måste vänta i tre månader med att anta den anmälda åtgärden.

När en varning har utfärdats får kommissionen enligt artikel 7, och i enlighet med den befintliga bestämmelsen i tjänstedirektivet, anta ett rättsligt bindande beslut om att den anmälda åtgärden inte är förenlig med tjänstedirektivet och anmoda den anmälade medlemsstaten att avstå från att anta den.

I artikel 8 föreskrivs öppenhet mot tredje parter om anmälda åtgärdsförslag, kompletterande information och slutligen antagna åtgärder. Med tanke på tredje parters kunskaper om marknaden och om lagars och andra författningars påverkan på den, är det viktigt att de kan informeras om anmälda åtgärdsförslag.

I artikel 9 föreskrivs att en myndighet i varje medlemsstat ska utses och ansvara för att på nationell nivå se till att det anmälningsförfarande som läggs fram i det här direktivet fungerar.

I artikel 10 klargörs förhållandet mellan detta direktiv och direktiv (EU) nr 2015/1535 och direktiv 2005/36/EG.

I artikel 11 fastställs en periodisk översyn av direktivets tillämpning.

I artikel 12 föreskrivs ändringar av direktiv 2006/123/EG.

Artikel 13 innehåller bestämmelser om ändring av bilagan till förordning (EU) nr 1024/2012.

I artikel 14 fastställs fristen för införlivande av direktivet i medlemsstaterna.

Artikel 15 gäller ikraftträdandet och tillämpningen.

I artikel 16 anges vem direktivet riktar sig till.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om tillämpningen av direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, om fastställande av ett anmälningsförfarande för tillståndsförfaranden och krav avseende tjänster, och om ändring av direktiv 2006/123/EG och förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 53.1, 62 och 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹⁴,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Genom fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) garanteras tjänsteleverantörer etableringsfrihet i andra medlemsstater och frihet att tillhandahålla tjänster mellan medlemsstaterna.
- (2) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG¹⁵ specificeras innehållet i etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster vad gäller vissa tjänster. Där föreskrivs bland annat att vissa typer av tillståndsförfaranden och krav som avser tjänster ska vara icke-diskriminerande med avseende på nationalitet eller bosättningsort, motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset och proportionerliga.
- (3) I direktiv 2006/123/EG föreskrivs en skyldighet för medlemsstaterna att bedöma och anpassa sin lagstiftning om tillståndsförfaranden och vissa krav som avser tjänster så att den överensstämmer med de regler som fastställs i det direktivet. För att underlätta kontrollen av medlemsstaternas framtida efterlevnad föreskrivs i direktiv 2006/123/EG en skyldighet för medlemsstaterna att anmäla nya lagar och andra författningar där vissa nya krav som omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv fastställs, eller om väsentliga ändringar av sådana krav görs.

---

¹⁴ EUT C , , s. .

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36).

- (4) Kommissionen har mottagit allt fler anmälningar från medlemsstaterna om nyligen införda krav enligt direktiv 2006/123/EG. Alla dessa nationella krav är dock inte icke-diskriminerande vad gäller nationalitet eller bosättningsort, motiverade och proportionerliga, vilket har lett till att kommissionen har inlett ett betydande antal strukturella dialoger med medlemsstaterna. Detta visar att det befintliga anmälningsförfarandet inte är tillräckligt för att förhindra diskriminering på grund av nationalitet eller bosättningsort eller omotiverade eller oproportionerliga krav. Detta är till nackdel för medborgare och företag på den inre marknaden för tjänster. Dessutom verkar vissa nya eller ändrade krav som avser tjänster som omfattas av direktiv 2006/123/EG inte ha anmälts alls.
- (5) Därför har kommissionen i sin strategi för den inre marknaden¹⁶ aviserat ett initiativ för att förbättra efterlevnaden av direktiv 2006/123/EG genom att reformera anmälningsförfarandet enligt direktivet.
- (6) Den effektiva tillämpning av reglerna för den inre marknaden för tjänster som anges i direktiv 2006/123/EG bör förbättras genom att det befintliga anmälningsförfarandet enligt det direktivet förenklas när det gäller nationella tillståndsförfaranden och vissa krav vad gäller tillträdet till och utövandet av verksamhet som egen företagare. Det bör bli lättare att förhindra att nationella bestämmelser om krav och tillståndsförfaranden som strider mot direktiv 2006/123/EG antas. Detta direktiv påverkar inte kommissionens befogenheter enligt fördragen eller medlemsstaternas skyldighet att följa bestämmelserna i unionsrätten.
- (7) Den anmälningsskyldighet som fastställs i detta direktiv bör gälla för medlemsstaters lagstiftningsåtgärder, såsom lagar och andra förordningar av allmän karaktär eller andra bindande bestämmelser av allmän karaktär, däribland bestämmelser antagna av branschorganisationer som kollektivt reglerar tillträdet till eller utövandet av en tjänsteverksamhet. Anmälningsskyldigheten bör å andra sidan inte tillämpas på individuella beslut som utfärdas av nationella myndigheter.
- (8) Medlemsstaternas skyldighet att anmäla förslag till åtgärder om tillståndsförfaranden eller krav som avses i artikel 4 i detta direktiv minst tre månader innan de antas, är avsedd att säkerställa att åtgärder som antas överensstämmer med direktiv 2006/123/EG. För att anmälningsförfarandet ska fungera effektivt bör ett samråd om anmälda åtgärder äga rum i tillräckligt god tid innan de antas. Det är lämpligt att främja gott samarbete och öppenhet mellan kommissionen och medlemsstaterna och att vidareutveckla utbytet mellan kommissionen och de nationella myndigheterna om nya eller ändrade tillståndsförfaranden och vissa krav enligt direktiv 2006/123/EG, i enlighet med artikel 4.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I syfte att säkerställa att förfarandet får ändamålsenlig verkan bör överträdelser av skyldigheten att anmäla en åtgärd eller att avstå från att anta en anmäld åtgärd, även under perioden efter mottagandet av en varning, betraktas som ett väsentligt formfel av allvarlig karaktär med avseende på dess effekt för de enskilda.
- (9) Om väsentliga ändringar görs i ett åtgärdsförslag under ett pågående anmälningsförfarande enligt detta direktiv, bör den anmälande medlemsstaten i god tid och i en anda av öppenhet och samarbete informera kommissionen, övriga medlemsstater och andra berörda parter om sådana ändringar. Ändringar av rent redaktionell karaktär behöver inte meddelas.

---

¹⁶ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: *Att förbättra den inre marknaden – bättre möjligheter för individer och företag* (COM(2015) 550 final).

- (10) Den information som ska lämnas av den anmälände medlemsstaten bör vara tillräcklig för att efterlevnaden av direktiv 2006/123/EG, och särskilt proportionaliteten för ett anmält tillståndsförfarande eller krav, ska kunna bedömas. I enlighet med rättspraxis från Europeiska unionens domstol bör därför sådan information förtydliga det eftersträvade målet om allmänintresse, fastställa hur det anmälda förfarandet eller kravet är nödvändigt och motiverat för att uppfylla detta mål och förklara hur det är proportionerligt i förhållande till det. Det bör alltså innehålla förklaringar till varför det är lämpligt, varför det inte går utöver vad som är nödvändigt och varför inga alternativa och mindre restriktiva åtgärder skulle vara tillgängliga. De skäl som kan komma att åberopas av den berörda medlemsstaten som motivering bör åtföljas av lämplig bevisning och en analys av den anmälda åtgärdens proportionalitet.
- (11) För att säkerställa ett effektivt informationsutbyte mellan medlemsstaterna och kommissionen bör informationssystemet för den inre marknaden, som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012¹⁷, fortsätta att användas enligt detta direktiv.
- (12) Enligt den anmälningsskyldighet som fastställts i direktiv 2006/123/EG ska medlemsstaterna underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om kraven enligt artikel 15.2, artikel 16.1 tredje stycket och artikel 16.3 första meningen i direktiv 2006/123/EG. Tillämpningen av det direktivet har visat att tillståndsförfaranden eller krav rörande tillståndsförfaranden, yrkesansvarsförsäkring, garantier eller liknande arrangemang och sektorsövergripande begränsningar är vanligt förekommande och kan utgöra stora hinder på den inre marknaden för tjänster. De bör därför också omfattas av en anmälningsskyldighet för att medlemsstaters relevanta förslag till lagar och andra författningar lättare ska överensstämja med direktiv 2006/123/EG. De krav som anges i artikel 16.2 i direktiv 2006/123/EG omfattas av anmälningsskyldigheten om de omfattas av artikel 16.3.
- (13) I detta direktiv fastställs ett samråd under tre månader för att göra det möjligt att bedöma anmälda förslag till åtgärder och ha en effektiv dialog med den anmälände medlemsstaten. För att samrådet ska fungera i praktiken och för att medlemsstaterna, kommissionen och berörda parter på ett ändamålsenligt sätt ska kunna lämna synpunkter, bör medlemsstaterna anmäla åtgärdsförslag minst tre månader innan de antas. Anmälände medlemsstater bör i enlighet med unionsrätten ta hänsyn till synpunkterna på åtgärdsförslaget.
- (14) Om kommissionen efter samrådet fortfarande har betänkligheter när det gäller det anmälda åtgärdsförslagets överensstämmelse med direktiv 2006/123/EG, får den varna den anmälände medlemsstaten och ge den möjlighet att anpassa åtgärdsförslaget så att det överensstämmer med unionsrätten. Denna varning bör omfatta en förklaring av de rättsliga invändningar som kommissionen har. När en sådan varning mottages innebär det att medlemsstaten i fråga måste vänta i tre månader med att anta den anmälda åtgärden.
- (15) Underlåtenhet att uppfylla skyldigheten att anmäla åtgärdsförslag minst tre månader innan de antas och/eller underlåtenhet att avstå från att anta den anmälda åtgärden under denna period och, i tillämpliga fall, under tre månader efter mottagandet av en varning, bör betraktas som ett väsentligt förfarandefel av allvarlig karaktär med avseende på dess rättsverkan i förhållande till enskilda.

---

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012 av den 25 oktober 2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden och om upphävande av kommissionens beslut 2008/49/EG (IMI-förordningen) (EUT L 316, 14.11.2012, s. 1).

- (16) För att säkerställa effektiviteten, ändamålsenligheten och enhetligheten i anmälningsförfarandet bör kommissionen behålla befogenheten att anta beslut om att medlemsstaten i fråga ska avstå från att anta åtgärder eller, om de redan har antagits, upphäva dem om de strider mot direktiv 2006/123/EG.
- (17) Berörda tredje parter bör få tillgång till anmälningar från medlemsstaterna så att de får information om planerade tillståndsförfaranden eller vissa krav som avser tjänster på marknader där de är eller kan bli verksamma och för att de ska kunna lämna synpunkter.
- (18) Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas skyldigheter att anmäla krav som rör informationssamhällets tjänster enligt direktiv (EU) 2015/1535. För att undvika dubletter av anmälningar bör en anmälan som sker med stöd av detta direktiv och i enlighet med de skyldigheter som fastställs i det här direktivet också anses uppfylla den anmälningsskyldighet som fastställs i detta direktiv.
- (19) Av samma skäl bör en anmälan enligt detta direktiv anses uppfylla rapporteringsskyldigheterna för medlemsstater enligt artikel 59.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG¹⁸.
- (20) Till följd av inrättandet av det anmälningsförfarande som föreskrivs i detta direktiv, bör bestämmelserna i direktiv 2006/123/EG om anmälningsförfaranden utgå. Förordning (EU) 1024/2012 bör ändras i enlighet med detta.
- (21) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att upprätta ett anmälningsförfarande för bättre efterlevnad av direktiv 2006/123/EG för att underlätta utövandet av etableringsfriheten för tjänsteleverantörer och friheten att tillhandahålla tjänster på den inre marknaden, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås enbart genom åtgärder på medlemsnivå, och på grund av omfattningen och att effekten bättre kan uppnås på unionsnivå, får unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen enligt artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att nå målet.

---

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (EUT L 255, 30.9.2005, s. 22).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

I detta direktiv fastställs regler för medlemsstaternas anmälan av förslag till lagar och andra författningar vid införande av nya eller ändring av befintliga tillståndsförfaranden och vissa krav som omfattas av direktiv 2006/123/EG.

Artikel 2

Definitioner

Vid tillämpningen av detta direktiv ska definitionerna i artikel 4.1, 4.2, 4.3 och 4.5–4.9 i direktiv 2006/123/EG och i artikel 5 andra stycket i förordning (EU) nr 1024/2012 användas.

Dessutom gäller följande definitioner:

- (a) *förslag till åtgärd*: en text med ett tillståndsförfarande eller ett krav, i den mening som avses i artikel 4.6 respektive 4.7 i direktiv 2006/123/EG och som utarbetats i syfte att få den antagen som lag eller annan författning av allmän karaktär, och som befinner sig i ett förberedande stadium då den anmälade medlemsstaten fortfarande kan göra väsentliga ändringar.
- (b) *antagande*: ett beslut i en medlemsstat som gör lagen eller författningen av allmän karaktär slutlig enligt det tillämpliga förfarandet.

Artikel 3

Anmälningsskyldighet

1. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla alla förslag till åtgärder som inför nya krav eller tillståndsförfaranden enligt vad som avses i artikel 4, eller ändrar sådana befintliga krav eller tillståndsförfaranden.
2. Om en medlemsstat ändrar ett anmält förslag till åtgärd och det leder till att dess tillämpningsområde eller innehåll avsevärt utvidgas, den ursprungliga tidsfristen för genomförande förkortas eller ytterligare krav eller tillståndsförfaranden läggs till eller blir mer restriktiva vad gäller etablering eller gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster, ska medlemsstaten anmäla det ändrade förslaget till åtgärd som tidigare har anmälts enligt punkt 1, och inkludera en förklaring av syftet med och innehållet i ändringarna. I sådana fall ska den tidigare anmälan anses återkallad.
3. Sådana förslag till åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 ska anmälas till kommissionen minst tre månader före antagandet.
4. Överträdelse av någon av de skyldigheter som anges i artikel 3.1, 3.2 och 3.3 eller i artikel 6.2 ska utgöra ett väsentligt förfarandefel av allvarlig art med avseende på dess effekter för enskilda.
5. Medlemsstaterna ska som en del i en anmälan lämna information som visar att det anmälda tillståndsförfarandet eller kravet överensstämmer med direktiv 2006/123/EG.

Denna information ska innehålla uppgift om den tvingande hänsyn till allmänintresset som eftersträvas och om skälen till varför det anmälda

tillståndsförfarandet eller kravet är icke-diskriminerande på grund av nationalitet eller bostadsort och varför det är proportionerligt.

Denna information ska innehålla en bedömning som visar att mindre restriktiva åtgärder inte finns att tillgå samt närmare uppgifter till stöd för de argument som den anmälade medlemsstaten har lagt fram.

6. I anmälan ska medlemsstaten i fråga även bifoga texten till de lagar eller andra författningar som underbygger det anmälda åtgärdsförslaget.
7. Berörda medlemsstater ska anmäla den antagna åtgärden inom två veckor efter det att den har antagits.
8. Vid tillämpningen av det anmälningsförfarande som fastställs genom detta direktiv och för att säkerställa informationsutbytet mellan den anmälade medlemsstaten, övriga medlemsstater och kommissionen, ska informationssystemet för den inre marknaden som fastställs i förordning (EU) nr 1024/2012 användas.

Artikel 4

Tillståndsförfaranden och krav som omfattas av anmälningskyldigheten

Medlemsstaterna ska anmäla följande tillståndsförfaranden och krav:

- (a) Tillståndsförfaranden i den mening som avses i artikel 9.1 i direktiv 2006/123/EG.
- (b) Krav som avses i artikel 15.2 i direktiv 2006/123/EG.
- (c) Krav som påverkar den frihet att tillhandahålla tjänster som avses i artikel 16.1 tredje stycket och i första meningen i artikel 16.3 i direktiv 2006/123/EG.
- (d) Krav att teckna en yrkesansvarsförsäkring, en garanti eller liknande arrangemang enligt vad som avses i artikel 23 i direktiv 2006/123/EG.
- (e) Krav att utöva en viss angiven verksamhet eller krav som inskränker möjligheten att utöva flera verksamheter gemensamt eller i partnerskap enligt vad som avses i artikel 25 i direktiv 2006/123/EG.

Artikel 5

Samråd

1. När kommissionen mottar en anmälan från en medlemsstat enligt vad som anges i artikel 3.1 och 3.2 ska den underrätta den anmälade medlemsstaten om huruvida denna anmälan är fullständig.
2. Från och med den dag då kommissionen informerar den anmälade medlemsstaten om en anmälan fullständighet, ska ett samråd på högst tre månader äga rum mellan den anmälade medlemsstaten, de övriga medlemsstaterna och kommissionen.
3. Kommissionen och medlemsstaterna får, inom en period av två månader från den dag då den samrådsperiod som avses i punkt 2 börjar, lämna synpunkter till den anmälade medlemsstaten.
4. Den anmälade medlemsstaten ska inom en månad efter mottagandet svara på synpunkterna som kommissionen eller övriga medlemsstater lämnat in, och före antagandet av den anmälda åtgärden antingen förklara hur dessa synpunkter kommer att beaktas i den anmälda åtgärden eller ange skälen till varför de inte kan beaktas.

5. Om varken kommissionen eller någon annan medlemsstat, inom de två månader som avses i punkt 3, har lämnat in några synpunkter på det anmälda förslaget till åtgärd ska samrådsperioden omedelbart avslutas.

Artikel 6

Varning

1. Innan den samrådsperiod som avses i artikel 5.2 avslutas får kommissionen utfärda en varning till den anmälade medlemsstaten om sina betänkligheter avseende det anmälda förslaget överensstämmelse med direktiv 2006/123/EG och om sin avsikt att anta ett beslut i enlighet med artikel 7.
2. När den anmälade medlemsstaten mottar en sådan varning får den inte anta förslaget till åtgärd under en period om tre månader efter sista dag för samrådet.

Artikel 7

Beslut

Om kommissionen har utfärdat en varning i enlighet med artikel 6.1, får den inom tre månader efter det att samrådsperioden avslutats enligt vad som anges i artikel 5.2, anta ett beslut om att förslaget till åtgärd har befunnits oförenligt med direktiv 2006/123/EG och begära att medlemsstaten i fråga ska avstå från att anta förslaget till åtgärd eller, om en sådan åtgärd har antagits i strid med artikel 3.3 eller artikel 6.2, upphäva den.

Artikel 8

Information till allmänheten

Kommissionen ska på en särskild offentlig webbplats offentliggöra anmälningar från medlemsstaterna enligt artiklarna 3.1 och 3.2 och de tillhörande antagna åtgärderna.

Artikel 9

Utseende av behörig myndighet

Medlemsstaterna ska utse en behörig myndighet som på nationell nivå ska ansvara för hanteringen av det anmälningsförfarande som fastställs i detta direktiv.

Artikel 10

Koppling till andra meddelande- eller rapporteringssystem

1. När en medlemsstat är skyldig att anmäla en åtgärd enligt artikel 3 i detta direktiv och artikel 5.1 i direktiv (EU) 2015/1535 ska en anmälan som görs enligt det direktivet och som uppfyller kraven i artikel 3.3, 3.5, 3.6 och 3.7 i detta direktiv också anses ha uppfyllt anmälningskyldigheten enligt artikel 3.1 och 3.2 i detta direktiv.
2. När en medlemsstat är skyldig att anmäla en åtgärd enligt artikel 3 i detta direktiv och att informera kommissionen i enlighet med artikel 59.5 i direktiv 2005/36/EG, ska den anmälan också anses ha uppfyllt de informationskrav som anges i artikel 59.5 i direktiv 2005/36/EG.

Artikel 11

Rapport och översyn

1. Kommissionen ska senast den [36 månader efter datumet för införlivande av detta direktiv] och därefter senast vart femte år lägga fram en rapport om tillämpningen av detta direktiv för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.
2. Efter den rapport som avses i punkt 1 ska kommissionen regelbundet se över detta direktiv och överlämna resultaten av utvärderingen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.
3. I tillämpliga fall ska de rapporter som avses i punkterna 1 och 2 åtföljas av relevanta förslag.

Artikel 12

Ändringar av direktiv 2006/123/EG

Direktiv 2006/123/EG ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 15.7 ska utgå med verkan från och med [en dag efter tidsfristens utgång för införlivandet].
2. I artikel 39.5 ska andra och tredje stycket utgå med verkan från och med [en dag efter tidsfristens utgång för införlivandet].

Artikel 13

Ändringar av förordning (EU) nr 1024/2012

Bilagan till förordning (EU) nr 1024/2012 ska ändras på följande sätt:

1. Punkt 1 ska ersättas med följande:
”1. Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden: Kapitel VI”.
2. Följande punkt ska läggas till som punkt 11:
”11. *Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) XXXX/XXXX av den XX om tillämpningen av direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, om fastställande av ett anmälningsförfarande för tillståndsförfaranden och krav avseende tjänster, och om ändring av direktiv 2006/123/EG och förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden, om inte en anmälan enligt det direktivet görs i enlighet med direktiv (EU)2015/1535.*”

Artikel 14

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den [datum ett år efter det datum då att det direktivet träder i kraft] anta och offentliggöra de lagar och andra förordningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

De bestämmelser som har antagits för att införliva detta direktiv ska innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de

offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till dessa bestämmelser.
3. Medlemsstaterna ska tillämpa dessa bestämmelser från och med [datum ett år från och med det datum då det direktivet träder i kraft + en dag].

Artikel 15

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 16

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande